

Zásady smluvní úpravy projednávání změn Radiokomunikační řádu na jednání Světové radiokomunikační konference Mezinárodní telekomunikační unie – WRC-23 (Dubaj, SAE, 20. 11. – 15. 12. 2023)

Při projednávání všech návrhů, a to i návrhů vzniklých v průběhu jednání bude delegace ČR postupovat podle „Zásad postupu delegace České republiky na Světové radiokomunikační konferenci Mezinárodní telekomunikační unie“, které jsou přílohou č. 1 usnesení vlády k návrhu na obeslání Světové radiokomunikační konference Mezinárodní telekomunikační unie WRC-23 (Dubaj, SAE, 20. 11. – 15. 12. 2023).

Na zasedání Světové radiokomunikační konference Mezinárodní telekomunikační unie (dále jen „WRC-23“) mají být přijaty změny Radiokomunikačního řádu (dále jen RŘ), který je pro členské státy závazný a patří mezi administrativní předpisy ITU, upravující užívání telekomunikací.

Navržené změny RŘ směřují k úpravě jejích článků, týkajících se rozdělování kmitočtových pásem rádiového spektra, individuálnímu přidělování rádiových kmitočtů a v případě kosmických služeb registraci všech s tím spojených orbitálních poloh na oběžné dráze geostacionárních družic nebo charakteristik týkajících se družic na jiných oběžných drahách, s cílem odstranění škodlivého rušení mezi rádiovými stanicemi různých zemí, lepšího využívání spektra rádiových kmitočtů, jakož i oběžných drah družic. Změny souvisí s vývojem telekomunikačních a návazných technologií, a promítají výsledky technických studií s cílem, aby různé technické systémy mohly bez potíží koexistovat a spolupracovat.

Delegace ČR bude mezi návrhy na řešení podporovat varianty, které by přinesly největší prospěch radiokomunikačnímu prostředí v ČR, jakož i v regionu Evropské unie.

Návrh postupu delegace ČR k jednotlivým bodům programu zasedání WRC-23 vychází z pracovních podkladů pro přípravu české telekomunikační správy na jednání Světové radiokomunikační konference WRC-23 a dokumentu „Rozhodnutí Rady o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat na Světové radiokomunikační konferenci (WRC-23) Mezinárodní telekomunikační unie (ITU) v roce 2023“ (dále jen „Rozhodnutí Rady o postoji“). Jeho znění je přílohou č. 2 Předkládací zprávy.

Body vyžadující pozornost z hlediska zájmů ČR:

- a) AI¹ 1.2 IMT² v několika pásmech, zejména 6425 – 7125 MHz
- b) AI 1.5 Revize využívání pásma 470 – 960 MHz (UHF³)
- c) AI 9.1b) Ochrana družicové radionavigace před amatérskými aplikacemi v pásmu 1240 – 1300 MHz
- d) AI 10 Program následné konference WRC-27

¹ AI - agenda item - bod jednání

² IMT – stanice mezinárodních mobilních telekomunikací

³ UHF - Ultra High Frequency - ultrakrátké vlny využívané zejména pro televizní vysílání

ad a) AI 1.2, upper-6 GHz (6425-7125 MHz)

U tohoto neuralgického bodu se setkávají tři návrhy na budoucnost využívání pásma: jeden k IMT, druhý k nízkovýkonovým RLAN (Wi-Fi), a nově varianta sdíleného využívání IMT i RLAN. Zatímco u IMT je předpokládán scénář výstavby „klasických“ věží, u Wi-Fi je hlavním uživatelským modelem použití uvnitř budov (indoor).

Stav v EU/RSPG: Stanovisko RSPG⁴ z prosince 2022 navrhlo státům EU postup podmíněného přijetí určení pásma upper-6 GHz pro technologie IMT v případě, že CEPT⁵ bude v rámci širších vyjednávání osloven jiným regionem se zájmem o IMT. Předpokladem je mj. ochrana stávajících služeb.

Stav v CEPT: CPG v pásmu 6425-7125 MHz uložila týmu ECC/PT1 vypracovat návrh dvou ECP. Jeden návrh má spočívat v ECP „NOC not underlined“, který znamená „no change“ (z hlediska podmínek Radio Regulations) s možností změny, a druhý dokument má být uplatněn na WRC-23 v rámci specifického procesu, který umožní předložit vyjednávací podmínky Evropy pro případ akceptování určení pásma upper-6 GHz pro IMT od mimoevropských států. Iniciační návrhy pro ECP nachystal tým ECC/PT1.

Stav v ITU: Jednání CPM-2 se soustředilo v upper-6 GHz (AI 1.2) na podmínky pro IMT, ochranu stávajících služeb i rozšíření určení pásma pro IMT i do Regionu 3. Diskusi v CPM vyvolaly mj. návrhy UK, z nichž jeden navrhoval zohlednění ochrany RLAN jako aplikací, k nimž bude třeba přihlídnout, pokud budou studovány podmínky pro budoucí IMT.

ad b) AI 1.5, pásmo UHF

Stav v EU/RSPG (RSPG Opinion on WRC): Skupina RSPG doporučila, aby výsledek WRC-23 zachoval prioritu televizního vysílání a PMSE nejméně do konce roku 2030 a navrhla řešení cestou podpory návrhu na podružné přidělení pohyblivé službě s možností projednání povýšení na přednostní službu na WRC-31. Mimo přípravu na WRC projednává RPSG také strategické kroky k UHF 470-694 MHz v období po roce 2030.

Stav v CEPT: Na posledním jednání CPG⁶ byla získána většinová podpora pro kompromisní návrh ECP vycházející z pozice RSPG, spočívající v návrhu podružného přidělení pohyblivé službě na WRC-23 s projednáním změny na přednostní přidělení na některé budoucí WRC, pravděpodobně WRC-31.

Stav v ITU: Na přelomu března a dubna proběhlo jednání ITU-R CPM, které připravilo návrhy některých možných řešení bodů WRC-23. Pokud jde o UHF, tak bylo uplatněno od různých států a regionů množství názorů, často protichůdných, a to zejména k očekávaným trendům využití pásma, ke koexistenci IMT s DTT (a dalšími službami) či k procesním pochybnostem. Mezi projednávanými metodami byly také ty, které pro státy EU nebudou akceptovatelné, jako je např. přednostní přidělení pásma službě pohyblivé s určením pro IMT (v Regionu 1).

⁴ RSPG - The Radio spectrum policy group – poradní skupina Evropské komise pro spektrum, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/radio-spectrum-policy-group>

⁵ CEPT - EUROPEAN CONFERENCE OF POSTAL AND TELECOMMUNICATIONS ADMINISTRATIONS, <https://www.cept.org/cept>

⁶ CPG – Conference Preparatory Group, <https://www.cept.org/ecc/groups/ecc/cpg/client/introduction>

ad c) AI 9.1 b) Ochrana družicové radionavigační služby před rušením amatérskými aplikacemi v pásmu 1240-1300 MHz

Tento bod se týká problematiky rušení příjmu navigačních systémů (GPS, Galileo, ...) radioamatérským provozem v pásmu 1300 MHz a má určité principiální dopady. Zasedání CPM k problému připravilo návrh spočívající v řešení problematiky novým doporučením ITU-R s návodem pro zamezení rušení v budoucnu. Doporučení obsahuje technické podmínky pro části pásma a zvyšuje ochranu družicové radionavigační služby před amatérskými aplikacemi. Česká republika je vázána stanoviskem Rady ministrů EU a musí na svém území zajistit ochranu družicové radionavigace harmonizovaně s členskými státy EU.

ad d) AI 10, návrh nových bodů agendy WRC-27

Bod AI 10 významně určuje studijní program WRC-27 a má dopad mj. na alokaci lidských zdrojů. Kromě stálých bodů programu WRC je v CEPT zvažováno více než 13 nových konkrétních bodů. CPM však obdržela množství návrhů na další body a také lze předpokládat pokračování některých bodů z WRC 23. Ke sporným návrhům patří například požadavky IMT na studium dalších pásem pro „IMT 2030“ v pásmech nad 7 GHz.

Ostatní a prioritní body z hlediska zájmů EU:

Při projednávání a přijímání revizí RŘ na WRC-23 se jménem Unie zaujmou postoje, které jsou podrobně popsány v dokumentu Rozhodnutí Rady o postoji.

- **AI 1.2 Další pásma pro IMT**

V souladu s Rezolucí 245 (WRC-19) posoudit určení pásem 3300–3400 MHz, 3600–3800 MHz, 6425–7025 MHz, 7025–7125 MHz a 10,0–10,5 GHz pro Mezinárodní mobilní telekomunikace (IMT), včetně možného dodatečného přednostního přidělení pohyblivé službě.

- **AI 1.3 Změna přidělení pohyblivé službě v 3,6–3,8 GHz**

V souladu s Rezolucí 246 (WRC-19) posoudit přednostní přidělení pásma 3600–3800 MHz pohyblivé službě v rámci Regionu 1 a přijmout patřičná regulační opatření.

- **AI 1.5 Přezkum pásma 470–960 MHz (UHF)**

Přezkoumat využívání spektra a potřeby spektra stávajících služeb v pásmu 470–960 MHz v Regionu 1 a posoudit případná regulační opatření v pásmu 470–694 MHz v Regionu 1 na základě přezkumu v souladu s Rezolucí 235 (WRC-15).

- **AI 1.6 Suborbitální letadla**

V souladu s Rezolucí 772 (WRC-19) posoudit regulační ustanovení k usnadnění radiokomunikací pro suborbitální letadla.

Kromě nové rezoluce se nenavrhují žádné další změny RŘ. Nová rezoluce popisuje, co jsou to sub-orbitální letouny a zařazuje jejich stanice do radiokomunikačních služeb. Na využití rádiového spektra v ČR nebude mít tato rezoluce vliv.

- **AI 1.7 Letecké VKV radiokomunikace 118–137 MHz**

V souladu s Rezolucí 428 (WRC-19) posoudit nové přidělení pro družicovou leteckou pohyblivou (R) službu (AMS(R)S) pro oba směry, vzestupný i sestupný, leteckých komunikací VKV v celém pásmu 117,975–137 MHz nebo jeho části, a současně předejít jakýmkoliv nepřiměřeným omezením stávajících systémů VKV provozovaných v AM(R)S, ARNS a v přilehlých pásmech.

Navrhuje se do RŘ přidat přidělení spolu s novými poznámkami, z nichž jedna požaduje využívání mezinárodně standardizovaných leteckých systémů a negeostacionárních družicových systémů, druhá poznámka pak stanovuje limity pro ochranu radiokomunikačních služeb nad 137 MHz. Na využívání nového přidělení se bude uplatňovat nová rezoluce a související změny se navrhuji i v dodatcích 4 a 5 RŘ. Využití tohoto nového přidělení je předpokládáno nad oceány a neobydlenými regiony, vliv na využívání rádiového spektra v ČR se nepředpokládá.

- **AI 1.11 Modernizace GMDSS a e-navigace**

V souladu s Rezolucí 361 (Rev.WRC-19) posoudit možné regulační kroky na podporu modernizace Globálního námořního tísňového a bezpečnostního systému (GMDSS) a implementace e-navigace.

Podporují se změny v RŘ odrážející změny v systému GMDSS přijaté IMO (International Maritime Organisation).

- **AI 1.14 EESS (pasivní) 250 GHz**

V souladu s Rezolucí 662 (WRC-19) přezkoumat a posoudit eventuální úpravu uspořádání stávajících nebo případných nových přednostních přidělení služby pasivního družicového průzkumu Země (EESS) v kmitočtovém rozsahu 231,5–252 GHz, za účelem zajištění souladu s nejnovějšími požadavky na pozorování vzdálenými sondami.

- **AI 1.15 Komunikace ESIM s GSO družicemi FSS v pásmu 13 GHz**

V souladu s Rezolucí 172 (WRC-19) globálně harmonizovat využívání pásma 12,75–13,25 GHz (vzestupný směr) pozemskými stanicemi letadel a lodí (ESIM) komunikujícími s geostacionárními kosmickými stanicemi družicové pevné služby.

Navrhuje se nová poznámka RŘ pro pásmo odkazující na novou rezoluci stanovující podmínky pro ESIM a ochranu zemských služeb.

- **AI 1.16 Komunikace ESIM s NGSO družicemi FSS v pásmu Ka**

V souladu s Rezolucí 173 (WRC-19) studovat a vypracovat technická, provozní a regulační opatření, jak bude zapotřebí, k usnadnění využívání pásem 17,7–18,6 GHz, 18,8–19,3 GHz a 19,7–20,2 GHz (sestupný směr) a 27,5–29,1 GHz a 29,5–30 GHz (vzestupný směr) pozemskými stanicemi za pohybu (ESIM) komunikujícími s negeostacionárními kosmickými stanicemi v pevné družicové službě, při zajištění patřičné ochrany stávajících služeb v těchto pásmech.

Navrhuje se nová poznámka RŘ pro družicovou pevnou službu odkazující na novou rezoluci stanovující podmínky pro negeostacionární stanice ESIM. V CEPT je pásmo již harmonizováno.

- **AI 9.1 a) Senzory kosmického počasí**

V souladu s Rezolucí 657 (WRC-19) přezkoumat výsledky studií týkajících se technických a provozních charakteristik, požadavků na spektrum a přiřazení vhodné rádiové služby pro senzory kosmického počasí (zejména sluneční aktivity) s cílem popsat jejich náležitě

zahrnutí podmínek pro tyto senzory do RŘ, při zajištění ochrany a bez dodatečných omezení na stávající radiokomunikační služby.

- **AI 9.1 b) Družicová amatérská služba v pásmu 1,3 GHz**

V souladu s Rezolucí 774 (WRC-19) přezkoumat přidělení amatérské službě a družicové amatérské službě v pásmu 1240–1300 MHz s cílem určit, zda jsou nutná dodatečná opatření k zajištění ochrany družicové radionavigační služby (sestupný směr) provozované ve stejném pásmu. Původním záměrem tohoto bodu je explicitní ochrana systému Galileo.

- **AI 9.1 c) Využití IMT pro pevný bezdrátový přístup**

V souladu s Rezolucí 175 (WRC-19) studovat využívání pohyblivých systémů z rodiny IMT pro pevné bezdrátové připojení v pásmech přidělených přednostně pevným službám. Tento bod iniciovaly mimoevropské státy.

- **AI 9.1 d) Ochrana EESS (pasivní) v pásmu 37 GHz**

Ochrana EESS (pasivní) v pásmu 36–37 GHz před vyzařováním negeostacionárních kosmických stanic v družicové pevné službě.

- **AI 10 Předběžný program WRC-27**

V souladu s článkem 7 Úmluvy ITU doporučit Radě ITU položky pro zahrnutí do programu příští WRC a poskytnout návrhy o předběžné agendě následné konference WRC-31 a o možných bodech agend příštích konferencí.